

This question paper contains 4 printed pages]

R—234—2016

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2016

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relations)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 30-3-2016)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answers will carry negative marks (Only for MCQ).

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नासाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions (1-10) : 10

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10) :

(1) The importance of International Relations .....

(a) For General Education (b) For Research

(c) For General Information (d) All of these

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व ..... आहे.

(a) सामान्य शिक्षणासाठी (b) संशोधनासाठी

(c) सामान्य माहितीसाठी (d) यापैकी सर्व

(2) "International Politics is an Art." Who said ?

(a) Quincy Wright (b) Frankel

(c) Jeremy Bentham (d) David Easton

“आंतरराष्ट्रीय राजकारण ही एक कला आहे.” असे कोणी म्हटले ?

(a) क्विन्सी राईट (b) फ्रँकेल

(c) जेरेमी बेंथम (d) डेविड ईस्टन

P.T.O.

- (3) Realist theory stresses on .....
- (a) International Morality (b) Power
(c) Rationalism (d) Strategy
- वास्तववादी सिद्धांत कशावर भर देतो ?
- (a) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (b) सत्ता
(c) बुद्धीप्रामाण्यवाद (d) रणनीती
- (4) Who is not advocate of Idealist theory ?
- (a) Condorcet (b) Hans J. Morgenthau
(c) Rousseau (d) Woodrow Wilson
- खालीलपैकी कोण आदर्शवादी सिद्धांताचा समर्थक नाही ?
- (a) कॉंडोरसेट (b) हॅन्स जे. मॉर्गेन्था
(c) रूसो (d) वुड्रो विल्सन
- (5) Which one of the following is element of National Power ?
- (a) Geographical element (b) Technology
(c) Population (d) All of these
- खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रीय सत्तेचा घटक आहे ?
- (a) भौगोलिक घटक (b) तंत्रविज्ञान
(c) लोकसंख्या (d) यापैकी सर्व
- (6) Collective Security means .....
- (a) Peaceful settlement of international disputes
(b) Arms control
(c) Disarmament
(d) Ideological conflict
- सामूहिक सुरक्षा म्हणजे .....
- (a) शांततेच्या मार्गाने आंतरराष्ट्रीय वाद सोडविणे
(b) शस्त्र नियंत्रण
(c) निःशस्त्रीकरण
(d) विचारप्रणालीचा संघर्ष

(7) “Collective Security means one for all and all for one.” Who said ?

- (a) Pedalford (b) Hans J. Morgenthau
(c) Frankel (d) John Burton

“सामूहिक सुरक्षितता म्हणजे एकासाठी अनेक आणि अनेकांसाठी एक.” असे कोणी म्हटले ?

- (a) पेडलफोर्ड (b) हॅन्स जे. मॉर्गेन्था
(c) फ्रँकेल (d) जॉन बर्टन

(8) Which of the following is wrong pair ?

- (a) Korea War — 1950
(b) Gulf War — 1990-91
(c) India-Pakistan War — 1971
(d) India-China War — 1965

खालीलपैकी कोणती जोडी चुकीची आहे ते ओळखा ?

- (a) कोरिया युद्ध — 1950
(b) खाडी युद्ध — 1990-91
(c) भारत-पाकिस्तान युद्ध — 1971
(d) भारत-चीन युद्ध — 1965

(9) Which one of the following is wrong pair ?

- (a) Realistic Approach — Morgenthau
(b) Idealist Approach — Morton Kaplan
(c) Game Theory — Martin Shubik
(d) Decision Making Approach — Richard Snyder

खालीलपैकी कोणती जोडी चुकीची आहे ते ओळखा ?

- (a) वास्तववादी दृष्टीकोन — मॉर्गेन्था
(b) आदर्शवादी दृष्टीकोन — मार्टन काप्लान
(c) खेल सिद्धांत — मार्टिन शुबीक
(d) निर्णयग्राही दृष्टीकोन — रिचर्ड स्नायडर

(10) Which is not a type of the Balance of Power ?

- (a) Geographical Balance of Power
- (b) Simple Balance of Power
- (c) Buffer State
- (d) Multiple Balance of Power

कोणता घटक सत्ता समतोलाचा प्रकार नाही ?

- (a) भौगोलिक सत्ता समतोल
- (b) साधारण सत्ता समतोल
- (c) प्राहार प्रतिबंधक राज्य
- (d) बहुविध सत्ता समतोल

(Theory)

2. Define the International Relation and explain its nature. 10
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss the approach of idealist in International Relations.

आंतरराष्ट्रीय संबंधातील आदर्शवादी दृष्टिकोनाची चर्चा करा.

3. Explain the various elements of National Power. 10
राष्ट्रीय सत्तेचे विविध घटक स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the types of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाचे प्रकार स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Scope of International Relations
- (ii) Importance of Collective Security
- (iii) Game Theory
- (iv) Limitations of National Power.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याप्ती
- (ii) सामूहिक सुरक्षिततेचे महत्त्व
- (iii) खेळ सिद्धांत
- (iv) राष्ट्रीय सत्तेच्या मर्यादा.

WT

(5)

R—234—2016

P.T.O.